Ч. 79 (13.977). Львів, вівторок 26. березня 1935. Рачктowa opłatą opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічне 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вислід нашого конкурсу.

Його м. м. замкнули ми конкурс на статті на тему „Засоби й можливости розбудження і вихования людської енергії", що його уфундував наш американський земляк п. Василь Тихий, призначивши 15 ам. долярів на першу нагороду, 10 ам. дол. на другу і по 5 дол. на три інші. На цей конкурс прийшло до нас 36 статтей.

Жюрі у складі членів Редакції пп. Василя Мудрого, Івана Німчука й Михайла Рудницького, прочитавши всі ті статті, вирішило на свому останньому засіданні дня 24. ц. м. признати I. нагороду в сумі 15 дол. за статтю п. Іванові Билині (Тернопіль). Тому, що з решти статтей ніодна своїм змістом не відріжнялась від інших настільки, щоб можна було дати її саму на друге місце, рішено другу нагороду розділити на дві рівнорядні статті і признати її пп.: д'рові Олександрові Кульчицькому (Коломия — 5 дол.) та проф. Корнилові Заклинському (Берегів — 5 дол.). Третю нагороду по 5 дол. признано д'рові Петрові Біланюкові (Львів), інж. Іванові Лучишинові (Львів) та інж. Стефанії Чижович (Львів). Крім того жюрі відзначило ще статті пп.: Олекси Бохонка (Львів), д'ра Степана Дмоховського (Львів), інж. К. Кузя (Ужгород), Наталії Мороз (Львів), Володимира Орленка (псевд. — Львів) та студ. прав Гриця Осінчука.

Тому, що і в інших ненагороджених і невідзначених статтях є багато цікавих думок, жюрі рішило містити їх у „Ділі" (евент. в скороченні), оскільки автори тих статтей не віднеберуть їх до одного місяця.

Нагороджені автори зголосяться по премії до гол. редактора „Діла" п. В. Мудрого.

При цій нагоді складаємо сердечну подяку гром. Василеві Тихому за уфундування вже другого з черги конкурсу Ред. „Діла".

Поможім хорим дітям у Яворівщині!

Відозва.

Український Комітет Допомоги Хорим у Львові при співпраці Марійського Т-ва Пань у Яворові хоче перевести акцію допомоги хорим дітям голодної Яворівщини. Положення голодного населення Яворівщини є жахітне, розпучливе. Діти пухнуть з голоду, хорують на черевний тиф, голодні, холодні і при цьому й хорі. Негайна поміч конечна. Йде тут про життя тисячів наших дітей. Сама добра воля членів Комітету, хочби як велика, не вистачає: тут треба активної помочі нашого Громадянства. Хорим треба лікарської опіки, ліків, а передовсім відповідного відживлення. На це все треба грошей.

Тому звертаємось до нашого П. Т. Громадянства з проханням: Поможіть нам рятувати хору дітвору голодної Яворівщини! Поможіть рятувати цвіт народу від страшного марева голодової смерти!

В першу чергу звертаємось до Вас, Матері: Ви найкраще зрозумієте вагу нашої акції, бо Ви своїм материнським серцем найкраще відчуваєте слабість, терпіння і голод „дитинки": найкраще зрозумієте розпуку безрадної матері хорої дитини. Не відмовте їм своєї помочі, бо своїми жертвами неодну дитину врятуєте від голодової смерти. Ми сильно віримо, що наше Громадянство одобрить нашу акцію і поспішить на рятунок хорим і виснаженим дітям голодної Яворівщини. Бо цеж спільні наші діти, діти нашої Батьківщини.

Ласкаві жертви в грошах просимо слати негайно на адресу: „Достава", Львів, вул. Руська ч. 20, а в натуреліях і одежі на адресу: Я. Фільцова, жінка адвоката, Яворів к. Львова.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ХОРИМ У ЛЬВОВІ:

А. Конрадова. *А. Біленька.*

Анґлія виступає як мировий посередник.

ПАРИЖ, ПАТ. Спеціяльний кореспондент Аваса відбув у Берліні з особою, що стоїть дуже близько до анґлійської делеґації, інтерву. Особа ця заявила, що міністри Саймон і Іден приступають до переговорів з Німеччиною з іншим підходом. Давніше стояли на становищі: арбітражу, безпеки, розброєння. Тепер задовольняються заявою: безпека, безпека, безпека.

Вперше від скінчення війни анґлійська делеґація їде на континент з пересвідченням, що прямує не тільки, щоби допровадити до рівноваги, але також, щоби запевнити майбутнє імперії народів. Нині, коли йде про мир, Европа грає останню карту. Як тепер представляється ситуація?

Німеччина довброюється. Ніхто не думає счинати з нею війни, щоби запобігти тим зброєнням. Отже лишається хіба довести Німеччину до концерту великодержав і віддати їх військові сили до вжитку загальної системи збірної безпеки.

У своїй місії міністри старатимуться виконати завдання згідно з британською декларацією з 3. лютого, згідно зі становищем урядів французького та італійського. Не пересуджуючи висліду берлінських розмов, міністри ось як зясували кілька засадничих точок, а саме 1) поворот Німеччини до Союзу Народів; 2) підписання східного і наддунайського пакту, але з деякими застереженнями; 3) коли йде про питання розброєння, не обмежитися до спільної деклярації, в якій держави повідомляли би себе взаїмно про свою програму зброєнь, але засадничий натиск покласти на обмеження воєнного матеріялу, що можна легше виконати, ніж обмежити збройні сили.

Найбільше успокоїлась би Европа, якби підписали летунську конвенцію, яка доповнювалаб льокарнеський договір.

Якщо ці пляни міністрам не поведуться в Берліні, то шукатимуть вони зближення з країнами, що охочі до міжнародньої співпраці.

„Біла книга" надалі залишається в силі як пересторога й як реакція. Тепер анґльо-німецькі переговори є в розумінні британських політичних кол останньою пробою доброї волі В. Британії та останньою пробою доброї волі Німеччини.

Продають Мадаґаскар.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Сандей Експрес" повідомляє, що Франція згідно з французько-італійським порозумінням хоче продати Італії остров Мадаґаскар за 75 міліонів фунтів штерлінґів.

Купують Сахалін.

ТОКІО, ПАТ. Мін. Гірота заявив у парляменті, що Японія хоче відкупити від СССР північну частину Сахаліну. Сахалін, що має багаті нафтяні джерела, мав би для Японії величезне значіння.

З голодної Яворівщини.

(Від власного кореспондента).

Зацікавлений вістками львівської преси, зокрема „Діла", про голод у Яворівщині та й маючи деякі звязки з тим повітом, поїхав я туди й особисто переконався, що вістки преси зовсім не переборщені. Навпаки — пресові звідомлення не могли, бо це взагалі годі, описати дійсної грози, яка нависла над тим повітом.

Жмуток вражінь, що їх я зібрав на місці, хочу подати до прилюдного відома.

I.

Дня 18. березня ц. р. скликала Філія „Сільського Господаря" в Яворові „нараду в справі голоду". Прибуло багато делеґатів і тих, що потребують зі сіл. З села Чаплячи, віддаленого від Яворова 22 км., прибув пішки цілий гурт. Нуждені, змарнілі. Не жебраки, не в лахах! Малоземельні селяни. Попередніми роками жили з власного і з зарібків на чужім. Цього року — гірш жебраків, бо й хисту до цього не мають, стидаються і нема в кого жебрати. Село невеличке, всього около 50 нумерів. Голод притиснув усіх. Хліба нема, хіба в кого „багатшого" є дрібка бараболь. Її вартує як день, так ніч ціла родина перед заздрими сусідами. Найбільше терплять діти.

Дня 15. березня померла з виснаження Марта Вадовська. Лишила троє дітей. Чоловік ходив по селі за дрібкою молока для неї. Не дістав. Померла „натще". Під впливом загального голоду людське серце твердне як камінь.

Питаю А. Родич, чи булав старостві за запомогою. Була, допомоги не дістала. До староства ходила з карткою від війта. Показує цю картку, та що з того? Таких карток дістали Чапляки більше. Але карток годі їсти!

Потішаю Анну Родич та інших чапляківців, що в краю йде збірка на голодуючих Яворівщини і комітет допоможе їм. Зі сльозами просять за себе й за інших, щоб хоч бараболь дістали якнайскорше.

II.

На Курівці — передмістя Яворова, не показувалася кілька днів на вулиці самітна вдова Домініка Круль. Це заінтриґувало сусідів.

Круль була вже кілька днів у міському шпиталі та магістрат, який виконує „опеку сполечну", усунув її зі шпиталю. Самітна, безпомічна, без куска хліба, догоряла нещасна вдова в хатині-буді. Часом дехто з сусідів заніс ложку страви, але по короткій відвизі потиснули морози та збільшили журбу кожного. Забули сусіди про Домініку Круль, а коли Іван Береза заглянув за кілька днів до хатини, побачив у ній на горстці соломи вже закостенілого трупа.

Коли вмерла Домініка Круль, скільки днів її труп лежав у тій холодній і пустій хаті-буді — ніхто не знає. Ніхто також не буде знати, яку то „легку" смерть мала нещасна вдовиця, яка ввесь свій вік жила з праці своїх десятьох паль-

ців і так трагічно закінчила життя під опікунчими крилами „опеки сполечної“.

Маґістрат дав домовину й відвіз небіжку на цвинтар.

III.

Село **Залуже.** Приблукалася в село жінка-немова і слабоумна. Ціла одіж — якийсь подертий лах. Ноги шматами позавивані. Брудна, завошивлена. Давали люди їсти. Але на Залужі й один зайвий рот є вже великим тягарем. Відставили немову до Яворова. маґіс- трат не заопікувалися нею. Одної ночі маґістратською фірою підвезли її знову в Залуже і там скинули. Голодна й перемерзла лежала кілька днів у неопалюваних сінках громадського дому, аж одної ночі померла. Лікар ствердив смерть з виснаження. Страшна це мусіла бути смерть: уста спалені горячкою, цілий язик посічений зубами в передсмертних судорогах, тіло покорчене.

Ніхто вже не буде знати, кілько днів перед смертю не мала вона куска хліба в роті.

IV.

Ходить по Яворові **багато сільської дітвори** й жебрає, а вижебрані сотики, хліб і бараболю, віддають батькові чи мамі, бо старші стидаються йти до хати. Старші „інкасують“ від своїх дітей готове та вказують дітям доми, до яких варто зайти.

Між тими дітьми визначається маленький **Михайло Винар** с. Стефана з **Віжомлі.** Він шукає служби. Батько помер, мати пішла за хлібом до Львова, а маленькому Михайлові громада виставила відповідну леґітимацію і так той Михась шукає служби. Дехто дасть їсти, дехто переночує, але до „служби“ ніхто не хоче приняти, бо Михась маленький, як бобик, хоч має 11 літ.

— Ви, каже, не дивіться, що я такий малий. Я забіджений, пояснює авторитетно. — Люди кажуть: Я не хочу такого слуги, бо ще заспить.

— А я міг би фасолю теребити, бульбу скробати, двір замітати. Через літо і в селі мене би тримали, через зиму — ні! А я хотів би бути вже на однім місці, бо що буду волочитися? Я аби голий не ходив та аби їсти не хотів!

Скромні вимоги, але якже трудно їх малому Михасеві зреалізувати в сьогоднішніх часах!...

І Михась далі шукає „служби“ й бавиться на вулиці з міськими дітьми, а як западає ніч, іде по хатах шукати нічлігу.

Н.

Наша справа на Далекому Сході.

(З приводу фіналізації акту продажі сх.-китайської залізниці).

Остаточна реалізація історичної продажі большевиками східно-китайської залізниці воєвничим японцям, знову спрямувала на мент уваґу світа на манджурську буферну державу і на все, що там діється. Недавно стояла вона взагалі в центрі зацікавлення, бо здавалось, що ось-ось і загориться там воєнна заграва. Та не так сталось. Усе, що підпринимав большевицький уряд вказувало на те, що він у ніякому разі не піде на збройний конфлікт з Японією, що він скапітулює у справах Манджурії і залізниці, бо не схоче мобілізувати мас, не схоче їх зоружувати. І коли цей „інстинкт самозбереження“ большевиків став відомий, усі погодились на тому, що статус кво в Манджурії стабілізується, що Москва відпродасть залізницю і Манджурія перестала бути атракцією політичного дня. Стали нею нові події і комплікації в Европі, а на Дал. Сході укріплювання англійцями Сінґапуру, Филипинські острови і назріваючий конфлікт американсько-японський, японсько-китайське братання, тощо.

Продаж залізниці стала фактом. Дня 11. ц. м. парафовано в Токіо договір. Москва має дістати 140 міл. ен, що рівняється близько 45 міл. сов. рублів. Московський кореспондент „Газети Польской“ Отмар вираховує, що є це приблизно двацята частина справжньої вартости цієї залізниці. Та до того ще — з суми 140 міл. тільки третина має бути сплачена готівкою впродовж трьох років, а решту мають дістати большевики товаром з Японії і з Манджурії. Відправи для залізничників не виплатять большевицькому урядові, а тільки в міру звільнювань полагоджувати це буде Манджурія безпосередньо.

Отмар назвав акт продажі капітуляцією для Москви, зате почесною, бо в імя... миру на Дал. Сході.

Те, як уложаться дальше справи Далекого Сходу, точніше на кордонах манджурсько-сибірських, чи дійсно закріплений там мир на довші роки, має для українців велике значіння. Ми ніяк не повинні забувати, що там лежить „Зелена Україна“, що там компактною масою живуть переселенці з Великої України. Щоправда — розглядаючи цей наш національний стан посідання з етноґрафічного боку, ми може вже сьогодні грішимо великою недокладністю. **Ніхто не може знати, як представляється уже сьогодні на ділі національний склад мешканців Зеленого Клину.** Два роки тягнулись переговори за сх.-китайську залізницю і від двох літ направляє на Амурщину і в Усурійський Край московський уряд хмари переселенців. Ідуть туди не тільки вигнані з сіл противники колективізації й інші „лішенци“ зпоміж пролетаріяту й інтеліґенції. Туди ідуть теж тисячі „спеців“, везучи зі собою фабричне устаткування, машини і знаряддя. Майже половина всіх витрат, передбачених другою пятирічкою, призначена для розбудови Сибірі, для її упромисловлення. Це, що було тільки мріями фанатиків-партійців, як ось інж. Манченка, що проектує залізницю в глибину Алтаю, і то радше в літературі (В. Гжицький: Чорне озеро, та чимало инших повістей й оповідань), стає дійсністю. Тайга заселюється, відвічну тишину її та непроглядних лісів перериває вже фабричний гудок. Довжезний транссибірський залізничий шлях дістає посестру у формі паралельних рейок і туди котиться щораз більше ваґонів, які все і все нових поселенців висипають із свого нутра.

Хто вони — ці поселенці — по національности? Очевидно — є між ними багато українців, бо відомо, що цілі села вивозять большевики з України. Але куди вони їх точно направляють і які безплодні простори ними заселюють, про це ніхто з нас нічого не знає. Можна доміркуватись, що Москва старається витворювати як **найпестрішу мозаїку з національного боку** і тому на Амурщині та в Усурійському Краю поселює тих, що не можуть загрожувати сепаратизмом, а радше можуть його паралізувати.

Ось чому вважаю, що ні дані проф. Мицюка з 1913 р., ні проф. Кауфмана в Брокгавзській Енциклопедії, ні економічна розвідка проф. Шимоновича з 1924 р., і навіть не найновіша річ, харбінського ред. І. Світа „Украінскій Дальний Восток“ **не відзеркалюють вже статистично** — відомого мені зрештою з автопсії — національного складу нашої „Зеленої України“.

Коли з цього становища розглядатимемо продаж сх.-кит. залізниці, то хоч вона зменшила безпосередню небезпеку війни, то справа від того не покращала. Міродайне є те, що на кордонах Сибірі стоять частини могутньої японської армії, що Японія є вже зовсім близька СССР, що вона з економічних і демоґрафічних причин має далекойдучі інтереси на азійському суходолі. Ті обставини не дозволять Москві зменшити її настороженість, зменшити мобілізацію сил на сході, а тим самим спинити кольонізаційну акцію нашого Зеленого Клину, зглядно заселювати більше рівномірно всю Сибір, отже теж і західню її частину. З цього приводу залізнича трансакція є для нас без значіння. Навпаки — вона може приспішити озброєння мілионових мас українського народу, що безумовно заважилоб поважно на дальшому ході нашої історії.

В. Несторович.

Загальні Збори Товариства ім. Шевченка.

ВІДКРИТТЯ І ПРОМОВА ГОЛОВИ Д-РА В. ЛЕВИЦЬКОГО.

Відкриваючи Загальні Збори Т-ва голова д-р Вол. Левицький згадав у першу чергу імена тих померших, що були звязані з Товариством. На першому місці належить до них безперечно **Михайло Грушевський**, почесний член Товариства, один з фактичних творців нинішньої вартости Т-ва і слави української науки, — далі член-основниця **Йосифа Паньківська,** дійсні члени **Григорій Величко і Никифор Садовський** та дійсний член-чужинець **Освальд Бальцер.** Присутні вислухали згадку про померших стоючи.

Після того д-р В. Левицький склав **звіт з діяльности Виділу** за час від 20. XI. 1932. та одночасно про стан Товариства. У своїй промові голова Т-ва боронив головної лінії останнього Виділу, а саме, що спершу треба перевести матеріяльну санацію Т-ва, хочби навіть з деякою шкодою для наукової праці, та щойно п-гім присвятитися в цілости розбудові наукової діяльности. Голова вказав на жалюгідний стан, в якому находилось Товариство в моменті його переходу до останнього Виділу і на ті конкретні речі, які Виділ перевів. Фактом є, що недобір Т-ва здушено до невеличкої суми 5.694.41 зол., сплачується 20.000 старих залеглих податків, що Т-во не залягає з новими податками, що Виділ використав всі можливі джерела доходу, включно до піднаймлювання репрезентаційної кімнати Виділу, та що одночасно всі наукові установи виказують поважний зріст. Звуження коштів видань Товариства до розмірно невеликої суми 6.011.75 було прикрою конечністю, на яку склалася ще й та обставина, що кошти видань Т-ва не вертаються з продажі навіть у мінімальній висоті. Голова звернув теж увагу, що коли порівнювати кількакратно більшу суму, призначувану на видання Т-ва кілька літ тому, то не слід забувати, що на ту суму складалися теж подвійні, а то й потрійні тодішні друкарські ціни. Що торкається нарікань на втрату можливости заробітку наукових робітників, що хотілиб друкувати і друкували свої твори, то голова пояснює, що припинено виплату гонорарів тільки тимчасово і що ведеться окрему книжку авторських належностей. Пояснював теж чимало ріжних подробиць господарської натури, які цілком виправдували санаційні заходи Виділу. Висловлюючися з великим признанням про наукові заслуги ріжних членів Т-ва, активних його робітників (Бібліотека, Музеї, Бактеріольоґічний інститут), про заслуги поодиноких членів Виділу та саможертвенну працю службовиків (при чому голова оперував завсіди конкретними прикладами), з очевидним жалем казав про одиниці, які не мали видно зрозуміння для важкої ситуації Товариства, його голови і Виділу та утруднювали йому працю своєю поведінкою. Вважаючи не тільки бажаною, але й конечною критику кожного Виділу, голова справедливо домагався, щоб та критика була доброзичлива і позитивна, а не виходила з неґативних засновків, признавав теж слушність тим керманичам поодиноких станиць Т-ва, які боролися (в доброму розумінні) за свої установи. Закінчив запевненням, що головою і цілим Виділом кермувала виключно засада „добро Товариства найвища мета“. Сам промовець, голова д-р В. Левицький, уступає, бажаючи відпочити після кількадесяти літ активної праці в Т-ві та напруженої безперервної праці впродовж останніх 2 і пів літ головування в Т-ві, коли то він день в день від раннього ранку до пізнього вечора, без ніякої літньої відпустки, перебував у мурах Т-ва та цікавився всіми його складними подробицями.

Збори вислухали промову голови проф. д-ра В. Левицького з великою увагою і повним зрозумінням його справді переконливих арґументів та нагородили її рясними оплесками.

Опісля **інж. Юліян Мудрак** реферував одну з найскладніших нинішніх справ Т-ва, а саме книгарню, яка найшлась у поважних труднощах наслідком загальної видавничої і книгарської кризи, через яку падуть найбільші книгарні, та наслідком останнього розпорядку влади про продаж шкільних книжок. Інж. Мудрак доказував нісенітність погляду деяких одиниць, які пропаґують напр. думку зовсім зліквідувати ту книгарню, яка всетаки платить зі своїх доходів відсотки своїх зобовязань та втримує персонал. Референт подав теж докладні дані про всі переведені редукції та проаналізував ріжні способи направи ситуації.

З черги **дир. Омелян Саєвич** відчитав останній протокол Ревізійної Комісії та зголосив внесок признати Виділові абсолюторію.

ДИСКУСІЯ.

Перший у дискусії забрав слово проф. К. **Студинський**, боронючи своєї господарки з часів свого головування. **Д-р В. Левицький** зазна-

ння з місця, що він у своєму звіті не торкався ні[...] осіб, ані не критикував їх діяльности, лише спі[...] рався на білянсових цифрах. **Ред. І. Кедрин-Рудницький** просив не відбігати від тої засадничої тактичної лінії, яку прийнято вже перед попередніми зборами, а саме, щоби деякі справи залишити до поладнання на внутрішньому форумі, не витягаючи їх на Заг. Збори. Тим прикріше булоб нині казати про речі, які промовчано в 1932 році. Вимагає цього специфічний характер найвищої української наукової установи. Коли у словах уступаючого голови д-ра В. Левицького бреніли нотки жалю з приводу деяких явищ, то він має право висловити свій погляд і не конче треба зараз вступати в дискусію, що грозить зійти на манівці. Зголошує внесок дискусію замкнути. Цей внесок перейшов великою більшістю голосів.

Записаний до голосу **д-р М. Андрусяк** зрікся голосу, єдиний ще промовляв **дир. І. Свєнціцький**, впевняючи, що ніхто не хотів д-рові В. Левицькому утруднювати працю, що деякі суперечки йшли тільки на тлі оборони автономности секцій та висловив деякі побажання до чергового голови Т-ва.

ВИБОРИ І НОВИЙ ВИДІЛ.

Комісія-Матка у складі: три дійсні члени Товариства — **Ю. Полянський, В. Радзикевич і О. Терлецький** та два члени звичайні — **дир. Я. Колтунюк і пос. д-р Л. Макарушкка** — представили листу нового Виділу, яка в поіменному голосуванні (внесок **І. Кедрина** приняти лісту „ан бльок" перепав) дістала величезну більшість. Повторяємо склад нового Виділу, поданий вже у вчорашньому числі „Діла":

Голова: д-р Іван Раковський, члени Виділу: през. Вол. Децикевич, дир. Денис Коренець, д-р Іван Крипякевич, д-р Кость Левицький, інж. Юліян Мудрак, дир. Омелян Саевич, д-р Василь Сімович. Заступники: д-р Андрій Ластовецький, м-р Евген Ю. Пеленський, інж. Роман Сеньшин, інж. д-р Евген Храпливий. Контрольна Комісія: д-р Іван Гижа, дир. Микола Капуста і дир. Орест Радловський.

В голосуванні взяло участь 66 осіб плюс 13 письменних повновластей замісцевих дійсних членів. (З початком Зборів присутніх було 78 осіб). На 79 голосів д-р Іван Раковський дістав голосів 63.

Уступаючому голові **д-рові В. Левицькому** висловив подяку іменем Комісії-Матки дир. Я. Колтунюк, підкреслюючи, що д-р В. Левицький рішуче сам зрікся надалі кандидувати і через те треба рішуче шукати іншого кандидата. Так само **през. В. Децикевич** дякував д-рові В. Левицькому в імені старого Виділу. Щодо власної співпраці у новому Виділі, висловив острах, чи дозволить йому на неї назріваючий конфлікт на тлі інтерпретації статутового розмежування прав і компетенцій дійсних та звичайних членів.

ДИСКУСІЯ ПРИ ТОЧЦІ ВНЕСКІВ І ЗАПИТІВ.

Д-р І. Копач навязав до справи, порушеної през. Децикевичем. Про те саме казали **д-р Мих. Волошин, д-р М. Чубатий і д-р І. Свєнціцький. Д-р М. Волошин** звернув увагу на недопускальні форми інтерпретації статуту деякими одиницями, які про Загальні Збори висловлюються як про „збіговище припадкових людей" і т. п. **Проф. М. Чубатий** признавав вартість звичайних членів для установи, як „масових дрібних меценатів Т-ва", але боронив становище, що деякі статутові права звичайних членів (право присутности на всіх засіданнях секцій) треба в поодиноких випадках обмежувати. При цьому промовець в той спосіб полемізував з д-ром Волошином і так усю справу стягав на особистий ґрунт, що голова покликав його до порядку. **Д-р І. Свєнціцький** заявив просто, що Фільольоґічна Секція не буде в тій точці триматися статуту. **Д-р В. Старосольський** порушив справу Академічного Дому та висловив побажання, щоби новий Виділ подбав, щоб Товариство позбулося того важкого клопоту і передало завідування Ак. Домом іншій покликаній для такої мети установі чи товариству.

Вкінці на внесення д-ра **Богдана Барвінського** Загальні Збори одноголосно приняли **резолюцію протесту проти варварського заміру большевицького уряду зруйнувати одну з найстарших і найбільш величавих українських архітектонічних та історичних памяток — Київський Софійський Собор.**

Нова конституція Польщі.

Як нашим читачам уже відомо, сойм приняв у суботу 23. березня ц. р. нову конституцію. Нині починаємо друкувати текст нової конституції.

І. ПОЛЬСЬКА РІЧПОСПОЛИТА.

Стаття І. 1) Польська Держава є спільним добром усіх громадян. 2) Відроджена боротьбою і жертвою найкращих своїх синів, переходитиме вона як історична спадщина з покоління на покоління. 3) Кожне покоління зобовязане власним зусиллям збільшувати силу і повагу Держави. 4) За сповнення цього обовязку відповідає воно перед своїми нащадками честю і своїм іменем.

Ст. II. 1) У проводі Держави стоїть Президент Річипосполитої. 2) На Ньому спочиває відповідальність перед Богом та історією за долю Держави. 3) Його головним обовязком є журба за добро Держави, оборонну спроможність і становище між народами світу. 4) В Його особі зосереджується одноціла і неподільна державна влада.

Ст. III. 1) Органами Держави, які підлягають Президентові Держави, є Уряд, Сойм, Сенат, Збройні Сили, Суди, Державна Контроля. 2) Їх головним завданням є служба Річипосполитій.

Ст. IV. 1) У межах Держави і спираючись на неї формується життя суспільности. 2) Держава запевняє йому свобідний розвиток; колиж цього вимагає загальне добро, надає йому напрям або нормує його умовини. 3) Держава покликує територіяльну і господарську самоуправу до участи у виконуванні завдань збірного життя.

Ст. V. 1) Творчість одиниці є підоймою збірного життя. 2) Держава запевняє громадянам змогу розвитку їх особистих прикмет і свободу совісти, слова та товариств. 3) Межа цих свобід загальне добро.

Ст. VI. Громадяни обовязані доховати Державі вірність і совісне виконання наложених обовязків.

Ст. VII. 1) У правах громадянина впливати на публичні справи за основу треба брати вартість його зусиль і заслуг для загального добра. 2) Ні походження, ні віроісповідання, ні пол, ні народність не можуть бути причиною обмежень цих прав.

Ст. VIII. 1) Праця є основою розвитку і могутности Річипосполитої. 2) Держава опікується працею і виконує нагляд над її умовинами.

Ст. IX. Держава змагає обєднати всіх громадян у мирнім співжитті для загального добра.

Ст. X. 1) Ніяка діяльність не може суперечити цілям Держави, висловленим у її законах. 2) На випадок спротиву, Держава користується примусом.

II. ПРЕЗИДЕНТ РІЧИПОСПОЛИТОЇ.

Ст. XI. Президент Річипосполитої, як верховний чинник у Державі, гармонізує діяльність провідних державних органів.

Ст. XII. Президент Річипосполитої: а) призначає згідно зі своєю волею Голову Ради Міністрів, а на його внесок призначає Міністрів; б) скликує і розвязує Сойм і Сенат; в) рішає про відкриття, відсунення і замкнення сесії Сойму і Сенату; г) зверхником Збройних Сил; д) репрезентує Державу назверх, приймає представників чужих держав; е) висилає представників Польської Держави; є) постановляє про війну і мир; ж) заключає і ратифікує договори з іншими державами; з) обсаджує, застережені йому, державні уряди.

Ст. XIII. 1) Президент Річипосполитої користає з особистих привілеїв, які творять його прероґативи. 2) До тих прероґатив належить: визначування одного з кандидатів на Президента Річипосполитої і доручувати Загальне Голосування; б) визначувати на час війни наслідника Президента Річипосполитої; в) призначувати і відкликувати Голову Ради Міністрів, першого Президента Найв. Суду і Голову Найв. Контр. Палати; г) призначувати і звільнювати Начального Вожда і Генерального Інспектора Збройних Сил; д) покликувати суддів Державного Трибуналу; е) покликувати сенаторів, які одержали мандат від Президента Річипосполитої; є) призначувати і звільняти шефа та урядовців Цивільної Канцелярії; ж) розвязувати Сойм і Сенат перед кінцем каденції; з) передавати членів Уряду перед Суд Державного Трибуналу; і) користуватись правом ласки.

Ст. XIV. 1) Урядові акти Президента Річипосполитої вимагають для своєї важности підпису Голови Ради Міністрів і дотичного Міністра, 2) Урядові акти Президента Річипосполитої, що випливають з прероґатив президента, не вимагають контрасиґнатури.

Ст. XV. 1) Президент Річипосполитої не відповідає за свої урядові акти. 2) За діла, незвязані з виконуванням Уряду, Президента Річипосполитої не можна потягнути до відповідальности підчас урядування.

Ст. XVI. 1) Вибір Президента Річипосполитої відбувається так: 2) Кандидата за Президента Річипосполитої вибирають Збори Електорів. 3) Уступаючий Президент Річипосполитої має право вказати іншого кандидата. 4) Коли уступаючий Президент Річипосполитої скористає з цього привілею, Президента Річипосполитої вибирають громадяни загальним голосуванням зпоміж двох кандидатів: Ради Електорів і уступаючого Президента Річипосполитої. 5) Коли уступаючий Президент Річипосполитої заявить, що не задумує скористати з права визначити кандидата або до сімох днів від вибору Зборів Електорів не вкаже іншого кандидата ані не доручить перевести загальне голосування — кандидата Зборів Електорів призначать Президентом Річипосполитої.

Ст. XVII. 1) Збори Електорів складаються з Маршала Сенату як предсідника, Маршала Сойму як його заступника, з Голови Ради Міністрів, Першого Голови Найвищого Суду, Ґенерального Інспектора Збройних Сил і з 75 електорів, вибраних зпоміж найвизначніших громадян в 2/3 Соймом і в 1/3 Сенатом. 2) Мандати електорів кінчаться на основі самого закону дня, коли новововибраний Президент Річипосполитої обійме уряд.

Ст. XVIII. 1) Збори Електорів скликує Президент Річипосполитої найпізніше пятнадцятого дня перед закінченням свого урядування. 2) Три дні перед Зборами Сойм і Сенат сходяться кожний зокрема на запросини своїх Маршалів з метою вибрати електорів. 3) Коли Сойм і Сенат розвязані, вислід виборів до законодатних установ у новому складі ще не оголошений — електорів вибирають посли і сенатори, які входять у склад попереднього Сойму і Сенату.

Ст. XIX. Президент Річипосполитої заки перебрав свій уряд, складає присягу такого змісту: „Свідомий відповідальности перед Богом та історією за долю Держави, присягаю Господу Богові Всемогучому, у Тройці Святій Єдиному, що виконуючи уряд як Президент Річипосполитої буду: боронити зверхніх прав Держави, берегти її гідности, виконувати конституційний закон, кермуватись однаковою справедливістю супроти всіх громадян, відвертати зло і небезпеку від Держави та вважати головним своїм обовязком журбу за її добро. Так мені Боже і Святі Терпіння Його Сина допоможи Амінь". 2) Акт зложення присяги стверджують

підписом: нововибраний Президент Річипосполитої й урядові особи, присутні при заприсяженні.

Ст. XX. 1) Час урядування Президента Річипосполитої тягнеться сім літ, починаючи від дня, коли перебрав він уряд. 2) Цей протяг часу продовжується на час необхідний до виборів тоді, коли вибір нового Президента Річипосполитої переводиться загальним голосуванням.

Ст. XXI. Коли перед семирічним закінченням урядування Президент Річипосполитої помре або Президент зречеться уряду — Маршал Сенату скличе негайно Збори Електорів з метою вибору кандидата на Президента Річипосполитої, а на випадок, коли вкаже він іншого кандидата, доручить перевести загальне голосування.

Ст. XXII. 1) Коли Президент Річипосполитої не може постійно виконувати уряду, Маршал Сенату скличе разом Законодатні Установи, щоб вирішити, чи уряд Президента слід уважати опорожненим. 2) Рішення, яке признає уряд опорожненим западає більшістю 3/5 законного числа членів Обєднаних Палат. 3) Коли повище рішення западе, Маршал Сенату скличе негайно Збори Електорів.

Ст. XXIII. У часі, коли уряд Президента Річипосполитої опорожнений, функції Президента виконує в заступстві Маршал Сенату, колиб Сенат розвязали — Маршал розвязаного Сенату: тоді користає він з усіх прав, які звязані з урядом Президента Річипосполитої.

Ст. XXIV. 1) На випадок війни, урядування Президента Річипосполитої продовжується до трьох місяців від заключення миру; Президент Річипосполитої окремим актом, оголошеним в урядовій ґазеті, визначить тоді свого наслідника на випадок, колиб опорожнився уряд перед заключенням миру. 2) Коли наслідник обійме уряд Президента Річипосполитої, час його урядування тягнеться до трьох місяців від заключення миру.

(Продовження буде.)

ВИБОРИ В КРАЮ.

ВИБОРИ ВОЛОСНОЇ УПРАВИ В ЯРИЧОВІ СТАРОМУ.

Вибори до волосної управи в Яричеві Старому відбулися дня 16. березня. До ради волости увійшло з компромісу 9 радних українців і 7 поляків. До волосної управи вибрали: війтом українця д-ра Клима Мельника, лікаря з Яричева Нового, заступником війта москвофіла Олександра Мужика з Підлісок Великих, лавниками українця Йосифа Тараса я Яричева Старого й одного поляка.

Здавалось би, що в тих виборах нема нічого надзвичайного. Проте вони цікаві і варто розказати їх хід.

Як при виборах до волосної ради, так і при цих виборах поговорювалося про компроміс. Але поляки зажадали для себе війта й одного лавника, і до компромісу очевидно не дійшло. Відбувалися вибори. Українці приготовили собі картки, на яких механічно складом гумових черенок відтиснули прізвища кандидатів на війта, заступника і лавників. При виборах війта український кандидат дістав 9 голосів. Тих самих 9 голосів упало при виборах на заступника війта на українського кандидата. Виборча комісія визнала тоді дві українські картки „нечительними“. Український кандидат таким чином дістав рівне число з польським кандидатом, яким був москвофіл. Дійшло до льосування. З льосування вийшов москвофіл. При другому голосуванні українці віддали білі картки, бо йшло про вибір вильосованого кандидата-москвофіла. Проте кандидат на заступника війта москвофіл дістав якимсь чудом 9 голосів, хоч потім український кандидат на лавника дістав знов 9 важних українських голосів. Таким чудом вибрали заступником війта москвофіла.

Тепер питання: Чому поляки не висунули на заступника війта кандидата поляка? Проти такої їхньої кандидатури напевно нічого не малиб і українці. Але радні поляки не висунули свого кандидата на заступника війта, бо мають інші пляни. Очевидно — голосно про це ніхто не говорить, але й те, що шепчуть між собою, не втаїться. Кажуть, що з тих виборів війта нічого не буде, бо й так д-ра Мельника не затвердять. На його місце прийде поляк д-р Поплавський і тому поляки вже заздалегідь вибрали заступником війта свого „русіна“. Таким чином українці у волости, в якій мають більшість, мали би в управі лиш одного лавника!

Можна собі уявити настрої українського населення, яке в тій волості є високо свідоме. Розуміється, проти вибору заступника війта українці внесли протест. Який буде його вислід, не беремося вгадувати. Лишаємо теж часові, як поставиться до плянів радних поляків у староярічівській волости адміністрація.

—o—

4 ТИЖНІ МОВЧАНКИ.

БОМБАЙ, ПАТ. Ґанді проголосив, що буде мовчати зовсім чотири тижні, щоб за той час уложити плян земельної реформи для Індії.

З української преси.

ПРОВАЛ НАЦІОНАЛІСТІВ В АМЕРИЦІ.

Під цим наголовком читаємо в найновішому числі „Гром. Голосу“:

„Орґанізація Українських Націоналістів пустила в минулім році з великим галасом акцію за збіркою в сумі 40 тисяч долярів. Видано окремі летючки й ґазети в цій справі. Окрему відозву підписав як голова ОУН Евген Коновалець.

Але показується, що з того великого галасу вийшла повна невдача ОУН. Повідомляють нас з ріжних міст Америки й Канади, *що вся та збіркова акція ОУН провалилася і до кінця лютого цього року навіть не покрила коштів самої збірки.* Видно, що ця ґрупа українських людей в Америці, що давніше стояла під впливом пропаґанди ОУН, тепер у більшості прозріла так, як українські селяни й робітники в краю. Бачать, що „націоналісти“ доводять тільки до деморалізації і шкоди української нації, і тому від них відвертаються зовсім.

Отож тепер будемо знати, що свою евентуальну дальшу акцію буде провадити орґанізація „націоналістів“ не за фонд українців в Америці“.

Українські дозорці — Тарасові Шевченкові.

Українські дозорці, згуртовані в Т-ві „Воля“, що в організацію цього шару поклало вже великі заслуги, віддали поклін Тарасові дня 24. ц. м. окремим концертом у своїй домівці, Ринок 10. На програму концерту, зрештою дуже велику, зложилися реферат про життя Т. Шевченка, декламації членів Т-ва і маленького нарибку „Волі“, врешті ряд виступів хору, що з усієї програми був чи не найкращим виконавцем у цьому святі. З концерту було видно, що ініціятори його вложили багато праці у його програму і тому треба відмітити його велике виховне значіння. Технічні недомагання (дівчина, що читала реферат, мала слабий голос, декляматорка шаржувала у деклямації і ін.), можна буде при добрій волі та охоті усунути, так, як це зробив диригент хорової девятки дир. Манько, що з цим маленьким хором може вийти і на більшу сцену.

Саля була набита публикою, головно дозорцями та їх родинами. З інтеліґенції, за виїмком двох представників преси („Діло“ і „Правда“) — нікого. Що про це казати — не знаємо. Якщо у „Волі“ завжди нема так нікого з інтеліґенції, то не диво, що „Воля“ своїми силами, хоч виділ працює з посвятою, не йде вперід як слід у своїй орґанізації.

(ак.)

Є. Ю ПЕЛЕНСЬКИЙ 3

Райнер Марія Рільке й Україна.

Україна в німецькому письменстві.

Як видно з наведеного, всі ці вчені мандрівники поруч краси сильно підкреслювали між своїми поміченнями великий поетичний хист українців та їхне замилування волі. Не диво, що ці прикмети ще більше припали до вподоби німецьким поетам так, як музичний хист українців зокрема подобався музикам, щоб згадати лише Ліста, Бетховена, Лефлера і багато інших, що в своїй творчості не одне використали з нашого багатого людового репертуару.

Багато раніше перед Пецгольтом Ф. Боденштедт додав до своєї збірки перекладів українських народніх пісень між іншим такі гарячі слова: „Нехай запашні українські пісні мов жалібні вітри віють на німецькі левади і розказують, як діти України колись любили й боролися... У ніякій країні дерево народньої поезії не видало таких величніх плодів, ніде дух народу не виявився в піснях так живо й правдиво, як серед українців. Який захопливий подих туги, які глибокі, людяні почування в піснях, що їх співає козак на чужині! Яка ніжність у парі з мужеською силою пронизує його любовні пісні.. Справді нарід, що міг співати такі пісні і любуватися ними, не міг стояти на низькому ступні освіти. Цікаво, що українська народня поезія дуже подібна іноді своєю формою до поезії найбільш освічених народів західньої Европи... Важну ролю грає всюди жінка, з її мягкими, ніжними почуваннями, бо-ж і в історії України багато схожого з лицарським середньовічним світом. Дуже тісно живе українець з природою і бере з неї ці чудові малюнки, що є в його піснях“. (Die poetische Ukraine“ 1845.)

Письменниця Тальві, що переклала на німецьку мову декілька українських історичних пісень, пише про те саме: „Визвольні бої проти поляків і москалів зродили дуже багато гарних і могутніх пісень. Формою і характером та сміливістю поетичних почувань вони дуже й дуже різні від великоруських. Сміливий розмах історичних українських пісень нагадує шотляндські баляди. Козак не піддається долі а з нею бореться, бо українська пісня зродилася під свист куль, під брязкіт шабель у часі довгих воєн, що століттями кипіли від Карпат аж поза Дніпро“ (1866).

В деякій мірі виявом захоплення Україною є оброблення українських тем, зокрема Мазепи, в німецькій літературі. Поруч менших, таких як Карло Юлій Штарк, згадаю хочби Рудольфа Ґотшаля, атора двох драм на українські теми: „Ґонта“ (1858) і „Мазепа“ (1860, перероблена 1865), далі Адольфа Миншельбурга (роман „Maseppa“ 1860), Вільгельма Антоні „Maseppa oder der Ritt ins Todtenreich“ — eine Erzählung, третє вид. з 1872) і інших.

В останніх десятиліттях м. в. зацікавлення Україною в німецьких поетів помітно понизилося. На ново підносить його, надає йому нового розмаху великий поет нової Німеччини Райнер Марія Рільке.

На тлі хочби й такого короткого огляду, видно, що Рільке не є тут чимось випадковим, а йде за давньою традицією. Далі стане зрозуміле й те, чому й він звернув свою увагу на українську свободолюбність та українську людову творчість.

(Далі буде).

Студентські справи.

ВАЖНА ПОДІЯ В ЖИТТІ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА У ГРАЦУ.

Дня 17. березня ц. р. переведено в Грацу злуку Т-ва „Україна“ зі „Січею“, при чому Т-во „Україна“ правно розвязалося. Дня 12. березня курінь ст. пластунів ім. Ф. Черника, як окреме т-во правно розвязалося і члени його вписалися до Т-ва „Січ“, творячи дальше пластовий курінь. До того всього довела моральна свідомість українського студентства, котре побачило, що тільки спільними силами можна дійти до спільної цілі. Тимсамим воно дає приклад усім українським студентським організаціям, щоб вони у своїх середовищах поступили теж так, як наше студентство у Грацу, котре поставило собі загальне добро українського народу понад усе.

На надзвичайних Загальних Зборах дня 17. березня вибрано отсей Виділ на рік 1935: голова — Чубатий Степан, студ. мед.; заст. голови — Кравець Остап, студ. мед.; секретар — Митюк Львович, студ. мед.; скарбник — Салабан Володимир, канд. мед.; бібліотекар — Мартинюк Антін, студ. мед.; виділовий — Боднар Мирослав, студ. мед. Контрольна комісія: Сомчинський Микола, студ. мед., Жизневський Олександер, канд. мед.

Вписи у грацькому університеті на літній семестр тревають до 2. травня. Ті, що рефлектують на приняття в тутешньому університеті, повинні післати свідоцтво зрілости, метрику уродження, свідоцтво убожества й одну знимку. Вписи коштують 10 шил. На відповідь прошу залучувати 2 міжнародні марки. В разі звороту документів тих, що студіювали в Грацу, просимо залучити 4 міжнародні марки. Удержання в Грацу коштує 110 шил., середне 150 шил. Дотично студій у тутешній техніці просимо звертатися теж на адресу Т-ва „Січ“, котре одиноке на грацькому ґрунті полагоджує студентські справи та репрезентує українське студентство. Адреса Т-ва: Ukr. Stud. Verein „Sitsch“, Graz — Universität, Österreich.

Виділ.

Хто виграв в II-ій клясі.

В закінченім 23. березня тягненню II-ої кляси 32-ої льотерії — старий Львів мав щастя; бо там майже всія припадала виграна: в дні 20. березня 20.000 зол. на ч. 111.049, стільки само зараз на другий день на ч. 155.742, но і в останнім дні тягнення — 100.000 зол. на ч. 561. Тою останньою квотою поділяться пані В. У. і Г. Х. та П. П. Г. Б. і И. К., усі що заробляють працею на свій прожиток.

Друга сотка тисяч припала мешканцям столиці на ч. 125.554, а саме, п. п. А. М. з вул. Тархомінської, С. М. кіоськовому, замешк. на Окенцю, Л. А. дрібному купцеві з вул. Твердої і п. К., великому прихильникові гри на державній льотерії.

Дві виграні по 50.000 зол. поділили між себе Повязь (ч. 75.332) і Бересть над Бугом (ч. 149.701). Остання виграна підпоможе рільництво, яке так потребує помочі.

При нагоді треба пригадати, що тягнення III-ої кляси починається 11. квітня і потреває 3 дні.

Змова проти короля Ємену!

ТЕЛЬ АВІВ, 25. 3. ПАТ. Влада Ємену викрила змову проти короля, якого хотіли скинути з престолу. Змовниками проводили свояки короля та урядовці Ємену.

Комарнянщина висловлює довіря Українській Парляментарній Репрезентації.

Дня 18. березня ц. р. відбувся величавий Повітовий Зїзд УНДО в Комарні при співучасти понад 30 делеґатів зі всіх сіл Комарнянщини, одного делеґата з городецького повіту та одного зі судової округи рудецької. Це був один з кращих зїздів Комарнянщини і під оглядом чисельности і під оглядом зрозуміння селянством та міщанством ваги хвилини й повіти, в якою вислухали учасники знаменитого реферату посла д-ра *Ст. Біляка* про політичне положення українського народу та реферату посла *Гриця Тершаківця* про господарські справи. Гучними оплесками нагородили збори обох бесідників за їх реферати та одноголосно приняли отсі резолюції:

1) Повітовий Народній Зїзд, зібраний в Комарні рудецького повіту, дня 18. березня,

а) Висловлює повне довіря і признання Українській Парляментарній Репрезентації, яка є одинокою репрезентанткою українського народу в Польщі, за її дотеперішню діяльність, зокрема послам округи д-рові Ст. Білякові і Гр. Тершаківцеві.

б) Взиває українське громадянство до якнайживішої участи в українському політичному житті, а також до витревалої праці на культурно-освітній та господарській ділянці.

в) Взиває підтримувати незалежну українську пресу, зокрема орґан УНДО „Свободу“ і хліборобські часописи.

г) Витає радо думку про скликання Всеукраїнського Національного Конґресу, якого метою повинна стати консолідація усіх українських політичних партій і ґруп та закликає Центральний Комітет УНДО, щоб якнайскорше скликати Всеукраїнський Конґрес.

Додати треба, що тих резолюцій не апробувала ґрупка наших націоналістів, які старались ослабити враження, що його викликали промови обох послів і не допустити до одноголосної заяви довіря для УПР. Але рішуча і мужна постава селянства й міщанства відобрала їм охоту до дальших виступів і зібрані тим сильніше зареаґували на виступи цієї ґрупки і відрухово, в спонтанічний спосіб та одноголосно висказали не лиш довіря, а навіть признання Українській Парляментарній Репрезентації.

Характеристичний був момент, коли з уст 300 селян і міщан залунав гимн „Ще не вмерла Україна“, а ґрупка націоналістів гимну не співала. Виглядало так, начеб це не були українці, а члени якогось іншого народу... Відрадною появою було те, що представник радикалів апробував політичну лінію нашої Парл. Репрезентації.

На Зборах відбувся теж перевибір Пов. Нар. Комітету УНДО, якого головою зібрано знову пов. орґанізатора д-ра Ол. Пеленського, який і проводив Зборами.

Учасник

Книжки для нашої дітвори.

I.

Ясні хвилини. — Випозичальні та книгозбірні.

Коли погляну на своє минуле, то направду нема на чому спинитися, що вязалося би зі школою: якась одноманітна, замкнена доба, повна неприємних випадків, якась павза в мому розвитку. Зате ясними зірками світять серед тієї темряви моменти, зовсім незалежні від школи, навпаки, з нею незгідні. А серед цих моментів яснію́ть на перших місцях заголовки й сторінки, ба навіть барва книжечок, що приходили зпоза школи й мене виховували. І до старости памятаю поодинокі речення й дотепер, нібинаново переживаю всі отізворушення й почування, що їх тоді переживав, а зрадити їх ніяк не можу. І дивне, цих незатертих спогадів більше з дитячого, ніж з молодечого віку.

Не менше доказів збираю, живучи тут, серед польського населення. Людина — бува — простенька, з люду, притиснена горем починає нарікати, жалуватися, ба й проклинати сучасну хвилину, а там і хвалити займанщину. Та, коли мова зійде на той дитячий час, де ця сама людина, маючи чужу школу, де навіть на одинокій у тижні лекції польської мови мусіла до вчителя поляка говорити по російському, читала крадьки польську позашкільну книжку, здобувала її, ховала, терпіла за неї й за те, що з неї вичитувала, тоді запалюються в людини очі вогнем завзяття, вона забуває всю біду й признає, що треба все перенести й готова наново вхопити за кріс у боротьбі за проголошувані й дорогою книжкою ідеї!

Те, що в нас досі робиться з метою поширення дитячої літератури, просто зерно піску супроти баженої гори.

У колах великих капіталістів та землевласників панує пересвідчення, що коли власник працює над розвоем свого добра, то він робить спільну, народню, патріотичну роботу, бо це добро неначе народнє, а він сплачує з нього добре платним урядовцям. Коли в цьому багато слушности, то тим більше слушно можна назвати народнім добром цілі склади наших видавництв, що їх власники мають із них ледви скромні доходи лихо плачених урядовців, а всяку надвижку обертають зараз на видання нової книжки, занедбуючи навіть довги, що за них особисто відповідають.

Отож, якщо ми хочемо покликати до життя якесь нове видавництво й запевнити йому розвиток, то заки вложимо в нього якийсь капітал, попробуймо своїх кольпортерських сил і впевнімся, чи для нашого видавництва зуміємо здобути й задержати ринок збуту. А пробу переведім не тимчасову (соломяний вогонь), а кількалітню. Саме на такий час вистане маґазинів „Світа Дитини“, „Рідної Школи“, „Нашого Приятеля“, „Дзвіночка“, видань Матвійчука

„Луг“ святкує 10-ліття свого істнування.

В неділю, 24. березня, святкував львівський „Луг“ десятиліття істнування Лугової Орґанізації скромною академією, у якій взяли участь всі чети луговиків (ок) і запрошені гості. Перед академією привитав луговиків голова Т-ва д-р Роман Дашкевич, коротенькою промовою, у якій говорив про важкі хвилини Лугової Орґанізації, коли значна частина українського громадянства вважала її мало не національну зраду. Всеж таки лугова ідея перемогла і нині вже маємо тисячі здисциплінованих луговиків та загал громадянства за собою. Видно отверезіння і серед найбільш непримирних, видно рішучий зворот до конструктивної праці, видно щораз більше зрозуміння нашої праці, на чому можемо будувати кращу майбутність і Лугової Орґанізації і всього народу. Промови свого голови вислухали луговики з найбільшою увагою і після неї відспівали луговий гимн.

Перед концертовою частиною академії відбулося приняття 23 нових членів до орґанізації, при чому голова Т-ва сказав їм кілька слів про обовязки лугового рядовика.

На гарно прикрашеній сцені, де на видному місці висів портрет голови і творця „Лугу“ д-ра Р. Дашкевича, висипку одного луговика йшли продукції луговиків і луговичок. Луговички виконали хореоґрафічну картину в супроводі смичкової орхестри „Молитва“, з черги проф. І. Ющишин виголосив святочне слово до гостей та луговиків про працю й ідеали Лугової Орґанізації, далі мужеський хор співав з орхестрою лугову пісню. Першу частину закінчила декламація луговички: „Ми сини могутньої країни“.

У другій частині академії йшли вправи луговичок хустинами, танок „Метелики“ малого доросту, деклямація луговика Керничного: „Під гасло труб“ — прекрасної поезії В. Пачовського, спеціяльно написаної на це свято та вежі луговиків. Концертову частину закінчили вязанкою народних пісень, яку у проводі смичкової орхестри відспівав дуже добре мішаний хор Т-ва Хорами проводив проф. Ющишин.

Свято уладжене скромно, але зате незвичайно дбайливо, полишило якнайкраще враження на приявних. Закінчили його національним гимном.

(ет.)

По кількох літах повинно виявитися, що: 1) Кожна дитяча випозичальня книжок має по кілька примірників кожної книжки. 2) Кожна багата дитина має скомплетовану бібліотечку. 3) Середньо-заможні діти творять гуртки по 10, що мають гурткову бібліотечку. 4) В кожній місцевості є дитяча світлиця з власною бібліотечкою. 5) Кожний громадський уряд асигнує рік-річно значну квоту на місцеві дитячі бібліотеки. 6) Кожний церковний візитатор пише обовязково священикові „недостаточно“ з його душпастирської праці, коли він не має при церкві дитячої випозичальні книжок. (Не можу замовчати про це дивне явище що наші священики передусім займаються дорослими, а дітей занедбують, тоді, коли латинські цілою силою горнуть до себе дітвору й молодь, памятаючи, що віра, це головно діло почувань, а почування в дітвори найсильніші). 7) Кожна економічна установа приєднує дітей для своєї ідеї при помочі власної, для них призначеної фахової бібліотеки, що їх недостача вписується як кожний мінус у праці установи. 8) Кожний політик — так, навіть політик — здаючи звіт перед своєю верхівкою про політичну діяльність у свому районі, на одному із чолових місць говорить про стан дитячих бібліотек та дитячого читальництва.

Якщо наш Провід своєю повагою вспіє зацікавити бодай частину народніх робітників справою кольпортажі дитячих книжок, що їх сотки тисячів лежать по маґазинах, якщо бодай половина з них розійдеться, а надія на добрий заробок притягне найкращих письменників, тоді сміло можна буде засновувати ще і ще одно видавництво.

А може істнуючі книжки перестарілі, неактуальні? Дитяча книжка, за дуже малими винятками ніколи не перестає бути актуальна. Можна найвище говорити про те, чи вони взагалі були й є добрі. Розуміється, є кращі й гірші та теми здається ні одної, що її треба би не допустити до дитини. Автім, кожна бібліотека вибирає любі собі книжки. Назагал критика майже завсіди поставилася до книжок, виданих досі нашими дитячими видавництвами, дуже прихильно. Колиж і були деякі заломання, то просто тому, що видавництво матеріяльно слабе, не може притягнути кращого письменника, а щоби не застоятися, приймає часом те, що дає слабший, та дешевший співробітник.

(Докінчення буде.) **Яків Романенко.**

Пленарне засідання сенату.

ВАРШАВА, 25. 3. ПАТ. Маршал сенату визначив пленарне засідання на вівторок 26. березня ц. р. на 11. год. передполуднем. На черзі нарад звіт скарбово-буджетової комісії про проєкт закону, який уповажнює міністра скарбу розписати інвестиційну позичку, кілька проєктів податкових законів, закон про мешканеву мораторію для безробітних і 12 договорів до ратифікації. Крім того є теж проєкт закону про повновласти для президента. Коли на однім засіданні сенат не поладнає усіх справ, пленарне засідання відбулосяб у середу 27. березня ц. р.

—o—

Розстріляли 19 вояків за дезерцію,

З Риму надійшли вістки, що там розстріляли в понеділок 25. березня ц. р. 19 вояків за дезерцію, які втікли перед кількаканцяти днями до Австрії. Ці вояки втікли з полку, який висилали до східної Африки. На інтервенцію італійського уряду австрійський уряд видав утікачів Італії. Військовий суд засудив їх на кару смерти. Присуд виконали нині вранці.

—o—

Німеччина не підпише східного пакту.

ЗА ЗВОРОТ НІМЕЦЬКИХ КОЛЬОНІЙ.

ЛЬОНДОН, 25. 3. ПАТ. Спеціяльний кореспондент „Дейлі Мейль“ Вард Прайс заявив на основі розмови з одним з найвизначніших німецьких державних мужів, якого прізвища не подає, що канц. Гітлер підчас наради з мін. Саймоном висуне в першу чергу такі справи, як домагання Німеччини признати їй право 1) будувати воєнну фльоту містоти 400.000 тон, 2) домагатись звороту деяких заморських кольоній, 3) скасувати міжнародню контролю рік: Одри, Везери і Рену. Канц. Гітлер буде домагатись повної рівноправности для німецького населення у Мемелі. Одночасно канцлер рішуче не згодиться на участь Німеччини у східнім пакті взаїмної допомоги з СССР. Також „Дейлі Телеграф“ потверджує цю вістку і додає, що канц. Гітлер відкине домагання повороту Німеччини до Ліги Націй.

Історична місія.

Наради в Берліні.

ЛЬОНДОН, 25. 3. ПАТ. „Таймс“ називає берлінську візиту історичною місією. Франція та Італія хотіли доконче напередодні цієї візити одержати запевнення про її цілі. Далекосягла політика В. Британії повинна переконати Францію, що рішення Льондону про візиту в Берліні не має ніяких неясних ні егоїстичних цілей. „Таймс“ з глумом заявляє, що В. Британії вільно вести власну політику без постійного вияснювання та виправдування її. Якщо висліди берлінської візити не розчарують, конференція у Штрезі не може мати протинімецького характеру, тимпаче метою цієї наради в Штрезі скликати іншу конференцію при участи Німеччини, СССР і Польщі. Щоденник сподіється, що Німеччина признає за необхідне шанувати договори і конвенції. Сподівання, що Німеччина згодиться на кожну подробицю теперішнього стану в Европі, було би самообманом. Слід приняти засаду, що зміни можна переводити тільки мирними засобами. Коли Німеччина переконає своїх британських гостей, що збільшення німецької армії має мирні цілі, в Европі настане нова доба, в якій зміни відбуватимуться без насилля.

БЕРЛІН, 25. 3. ПАТ. Нині в год. 10.15 передполуднем почалися політичні наради між мін. Саймоном і амбасадором Фіпсом та канц. Гітлером, мін. Нойратом і фон Рібентропом. По обіді відбувалися наради дальші. Закордонних журналістів запросили на год. 18.30 до британської амбасади, де британські міністри зложать відповідну заяву.

З кінцем квітня мін. Ляваль поїде до Москви.

ПАРИЖ, 25. 3. ПАТ. Добре поінформовані політичні кола здогадуються, що мін. Ляваль виїде до Москви з кінцем квітня після закінчення надзвичайного засідання Ради Ліги Націй. Приготування до цієї сесії і до конференції у Штрезі попередить оживлена дипльоматична діяльність, яка вимагає присутности мін. Ляваля у Парижі.

Велика невдача при виборах.

КЕНІҐСБЕРҐ, 25. 3. ПАТ. „Кеніґсберґер Альґемайне Цайтунґ“ повідомляє про велику невдачу литовської урядової партії при самоуправних виборах у Шавлі. На 140.000 голосів урядова листа здобула 16.000, себто 11 прц., людовці 40.000, християнські демократи 14.000, жиди 29.000 голосів.

Миролюбність Абісинії.

РИМ, 20. 3. ПАТ. Абісинське посольство оголосило комунікат для преси, що на кордоні італійських кольоній не збираються абісинські війська. Уряд Абісинії хоче дати Лізі Націй доказ своєї миролюбности, якій передає свою справедливу справу. Абісинський уряд не має ніякого часопису ні в Европі, ні в цілому світі і тому висловлює подяку усім великим і малим щоденникам, які заняли супроти Абісинії безстороннє становище. Держава, яка не має преси — каже комунікат — схожа на людину, яка має вуха, але не має язика і тому не може відповісти прихильним нам людям. Вістка, буцім то Абісинія кидає своїх невільників до моря є звичайною видумкою, бо Абісинія не має ні одного метра морського побережа ні одного човна ні вітрильника.

Жертви вибуху у Харбіні.

ХАРБІН, 25. 3. ПАТ. Вибухи, що викликали страшний переполох у всьому місті, устали. Наслідком вибуху згинуло мабуть 15 вояків. Вислідів слідства, яке веде манджурська та японська влада, не подали до прилюдного відома.

Велика розправа за надуження.

БУКАРЕШТ, 25. 3. ПАТ. Перед військовим судом іде розправа проти ґенерала Дімітреску та 6-ох вищих старшин. Дімітреску обвинувачених в надужиттях, яких допустився підчас виконування служби ґен. інспектора жандармерії. Переслухають ок. 300 свідків, із них більшість це старшини та підстаршини жандармерії, бувші підчинені ген. Дімітреску. Преса домагається, щоб винуватців покарали якнайстрогіше.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

З відчитової салі

Д-р Дм. Донцов: „ЛІТЕРАТУРА І НАША ДОБА“. 24. ц. м. Саля „Бесіди“ год. 6. веч.

Прелеґент обороняв тезу, що література мусить взяти активну участь в організації національного та державного життя і кидати ідеї сили, енерґії, завойовництва, перемоги. Естетика, що пропагує гасло „мистецтво для мистецтва“ це естетика декадентів, плакс, циніків і роздражнених. Краса це не поняття статичне, а динамічне; нема обєктивної краси, тільки субєктивна. Укр. література, як і всі інші в такій трагічній добі як наша, мусить позбутись своєї дотеперішньої мягкости, туги, жіночости, а стати мужеська.

Домагання поставлені прелеґентом дуже похвальні і можна би тільки радіти, якби такі гасла могли причинитись до зміцнення нашої літератури. Численна молодь, зібрана на цьому відчиті, може теж мати велику користь, коли зазнайомиться із творчістю европейських письменників, якими іменами прелеґент так густо прикрасив свій відчит. При цій нагоді зможе неодин переконатись, що неодин із письменників, цитованих д-ром Донцовим, не має нічого спільного з ідеями, які він наводить і що европейської літератури не можна звести до тих цитат та імен, які він по вподобі вихоплює.

Д-р Донцов обороняючи „тенденцію“ у творі, яку зрівнює з ідейним підкладом твору повторяє дослівно арґументи, фрази, навіть імена молодого Ст. Бжозовського з передвоєнної доби; цитує всіх і вся, тільки не Бжозовського. Вся полеміка звернена проти теорії „мистецтва для мистецтва“ і проти декадентів у нашій літературі, звернена проти примар, бо ані такої теорії ані декандетів у нас не було. Відповідь на питання що таке „краса“ і який твір вартісний? може дати тільки фільософічна аналіза. Д-р Донцов замісць боротись з естетичними та фільософічними теоріями фільософічною методою наводить погляди всяких письменників, поетів, навіть ґазетних статтей і з ними воює. Найбільше вживає він ефектовних цитат з Ніцшого, нині ще полемізує з наївними поглядами Толстого про мистецтво, а при апольоґії лицарських і геройських прикмет нової людини дає сам зразок, як він їх розуміє. Накликуючи до високих ідей і поривів увесь час полагоджує у відчиті свої дрібні особисті порахунки зі своїми ворогами, злобними натяками та епітетами в роді „шмоки“. Відчит зовсім нагадував студентські філіпіки д-ра Донцова зперед 20 кілька літ, коли він із такою самою піною на губах нападав, обвинувачував і плюзав на все, що нині звеличує. Сам він ідеальний тип анархіста та істерика, з подиву гідним фанатизмом перекидає на інших усі ті хиби, яких у собі не міг побороти.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— **Остання продовжена лекція в школі „Хоровод“** відбудеться у вівторок 26. III. в год. 6 веч. в Нар. Домі. 1169 3-

— **Поляки про „сокальський кордон“.** У варшавськім „Курєрі Поранним“ помістив якийсь поляк з Волині статтю на цю тему. Пише він, що багацько писали українці з Галичини про проломання „сокальського кордону“, але тепер треба про проломання цього кордону говорити полякам і то не до Галичини, але в сторону Галичини. Чи не маємо цих проявів вже в Тернопільщині?

— **Польська рільнича школа на Волині.** В Доротичах біля Сарн відкрили нову польську державну рільничу школу, в якій наука буде трівати

З дороги життя.

Політика на сцені.

Мабуть ніколи ще так часто не обговкалося слово „політика" поміж людьми, як у нинішні часи.

Одні стараються обминути, що це політика, другі засвоїти собі аркани політики, треті приглядаються політиці, четверті торгуються за політику, пяті відхають, або кричать: о, політико, шесті журяться політикою, семі хотять працювати в політиці.

І так в усіх відмінках.

Політика, як дим, трійливий ґаз, або заразливий бацилю всюди втискається. Зачадила вже урядові установи, високу, середню і народню школу, а в останні часи протискається до театру.

Прошу собі уявити таку капітальну подію на сусідській сцені.

Оцеї святкував великий драматичний актор Казимир Юноша Стемповський ювилей сценічної праці. На сцені „Народового Театру" у Варшаві між ґратулянтами явився — а це небудення подія — чільний діяч ППС посол Чапінський та від робітників склав ювилятові побажання і подяку за часто безкорисну працю.

З черги промовляв голова акторської орґанізації (ЗАСП) Слівіцький. Використовуючи нагоду, „виcалив" промову, в якій звеличав „чистоту лінії" ювилята та його „вірність" орґанізації. В імені акторів, що виломилися зпід орґанізації, зареплікував великий мистець Степан Ярач, доказуючи, що орґанізація спиняє розвиток театрів і талантів.

Та короною ювилейного свята була промова самого ювилята, що закінчив апострофою в честі уряду (говорив дослівно: „мойого уряду, сильного уряду"), що дбає за театральну культуру.

В льожі сидів сам президент держави.

Публика мала забаву, актори були заклопотані, а посол Чапінський мав кислу міну.

Орґанізатори ювилею, якби були передбачили таку комедію, напевне не були би вже виставляли іншої пєси і театр міг би брати подвійні ціни вступу.

Тиберій Горобець.

ти один рік. Програму науки достосують до потреб льокальних рільних господарств в північній части Волині. Волинська шкільна кураторія побудувала шкільний будинок, інтернат і головний господарський будинок. Зголосилося около 30 учеників.

— **Міліярдове задовження польських міст.** Як виказує головний статистичний уряд, число міст з дефіцитовим буджетом в Польщі зростає. Задовження польських міст доходить в останніх часах до одного міліярда зол.

— **Польських безробітних пхають на українську землю.** Акція допомоги і фінансування осадництва фондом праці поширюється щораз більше, як пише варшавський „Курер Поранний". Читаємо, що в найближчому часі буде поселених на ріллі 250 родин безробітних і ремісників на „кресах", головно на Волині. Безробітні походять з промислових округів, головно з домбровського басейну. Осадники мають одержати грошеву підмогу (кредит), а належитість будуть сплачувати довгоречинцевими ратами до 50 літ. Організацією осадництва занялися заінтересовані міські „саморжонди".

— **З життя української кольонії у Варшаві.** Заходом Союзу Українок Еміґранток у Варшаві відбулася 9. п. м. вечірка в користь української дитячої школи ім. Лесі Українки у Варшаві і будови інтернату для дітей українських еміґрантів в Перемишлі. Українська кольонія у Варшаві прибула на вечірку численно й підтримала добру ціль забави. Багато пань було в народніх вбраннях, що причинилося до дуже милого настрою. Найкращі три народні строї були преміовані. Першу нагороду за полтавський стрій одержала п. Н. Холодна, другу за гуцульський п. О. Стефанівна, третю за полтавський п. Е. Садовська. Чистий прибуток з вечірки в сумі 200 зол. поділено рівно поміж дві згадані установи.

— **Плямистий тиф.** В Потоці Золотім пов. Бучач занедужали чотири особи на плямистий тиф, з яких одна померла. Влада видала відповідні санітарні розпорядки.

— **Вбив солтиса.** У селі Новиця (Калущина) Гр. Стефовяк убив із кріса місц. солтиса Василя Іванкова. Поліція арештувала вбивника. Польська преса твердить, що є підозріння, нібито вбивство мало політичний характер.

— **Часи, коли вязниця краща ніж воля.** Про страшенне зубожіння населення Польщі свідчить факт, що люди, яким відложено судові кари, добровільно зголошуються до вязниць, не маючи з чого жити. В Ловічу зголосився до суду один безробітний, засуджений свого часу на кару вязниці, і покликуючись на своє важке матеріяльне положення, просив, щоби позволили йому відсидіти кару. Коли суддя зголився і його повели до вязниці, тішився, якби йшов туди по нагороду, а не відпокутувати кару. Таких випадків було вже більше.

— **Фабрику фальшивих монет** викрито у Львові. Арештовано Адама Ґалуса, відомого фальшівника долярів, караного 4 роками вязниці. Мешкав при вул. Личаківській 92.

— **Спроневірення без кінця.** В Золочеві арештовано директора Банку Кресового Леона Апфельбавма під закидом спроневірення грошей. Він є міським радним, вибраний проурядовою жидівською організацією і був членом санаційного клюбу в міській раді.

— **Краєва хроніка.** В Сосниці пов. Ярослав згорів великий млин, обезпечений недавно на 18 тисяч зол. — У Валяві пов. Перемишль вибухла в стодолі Андрія Пелеха пожежа, що перекинулась на кілька інших будинків. Шкода значна. — В Станиславові в домі при вул. Тричерській знайшли на сходах тіло 23-літньої служниці Софії Мігдиняк, занятої у купця Талека, зі шнурком на шиї й товченими ранами на голові. Хтось звабив її на любовні сходини і вбив. — В Малашівцях пов. Тернопіль Павло Лукевич пробив на смерть свою тещу Теодозію Рейма. — У Вербівцях пов. Теребовля Микола Дудар убив Михайла Добровацького, якого підозрівав, що баламутить йому жінку. — У Будзанові Василь Медвідь убив свого шваґра Семена Москалика.

— **Щастя в нещасті.** На стації у Воломині біля Варшави впав під потяг 9-літній син залізничника, Станислав Ренон. Хотів перебігти перед потягом, що заїздив на перон, але пошпортався і впав під льокомотиву. Публика на пероні, заметушилася і була певна, що після переїзду потягу побачить пошматоване тіло хлопця. Тимчасом потяг проїхав, а хлопець піднісся поволи і вийшов на перон. Мав надзвичайне щастя, бо тільки легко потовкся в голову, яку перевязано йому в місцевому шпиталі.

— **Розстріляли підпоручника.** Присудом окружного військового суду, як адміральського, у Грудьонзі з дня 30. січня ц. р. у звязку з присудом найвищого військового суду з дня 7. березня 1935 засудили на кару смерти підпоручника маринарки Вацлава Смеховського за злочин зі статті 9 і 10 § 3 і 4 розпорядку президента про деякі проступки проти держави. Одночасно суд засудив його на усунення з воєнної маринарки і втрату публичних, громадянських і почесних прав. Президент не скористав з права ласки і В. Смеховського розстріляли 20. березня ц. р. в год. 6.05 у Грудьонзі.

— **З Польщі.** В Бидгощі помер у 71 році життя Станислав Брандовський, польський журналіст, що видавав свого часу у Львові „Герольда Польского", а після війни вступив до редакції „Дзєнніка Бидгоского". Написав кілька театральних пєс. — У Вішовіцах пов. Ланьцут згоріло 14 господарських загород з живим і мертвим інвентарем. Шкоди обчисляють на 50.000 зол. — У Ґдині кинувся під потяг і згинув Мечислав Фукс із Бидгощі, здефравдувавши кільканацять тисяч зол. на шкоду одного купця.

— **Московська справедливість.** В совітській пресі появляються часом відомости про те, як працюють там суди. Ось образок з Донбасу. Зловили бандита Чувиріна. Він ще й відстрілювався, як його арештували. Його зараз звільнили, бо він дав підписку, що не втече перед справедливістю. Вийшов і слід за ним пропав. В іншому місці прокуратура випустила на підписку 5 бандитів, народний суд 20, слідчий суддя 25. І по тих слід пропав. Двох злодіїв засудили по два роки і зараз випустили. Це було в Артемівську. На загал присуди і протоколи засідань судів фабрикуються довільно, коли ходить про бандитів і до того москалів. Колиж ходить про українця, чи може ще й політично-активного чоловіка нечлена партії, то до 48 годин він вже їде на Сибір, якщо вдалось йому оминути льох в ГПУ і смерть в них.

— **Вже забирають картоплі з України.** В Москві постановлено вже тепер, скільки кожна держава в Союзі має віддати в цьому році картоплі для москалів. На Україну призначено з кожного гектара 7 сотнарів для колгоспників і 20 сотнарів для приватників, на Білорусь 11 сотнарів для колгоспників і 20 сотнарів для приватників, для Криму 8 сотнарів для колгоспників і 14 для приватників, на Азовсько-чорноморський край 5 сотнарів для колгоспників і 14 для приватників та на Північний Кавказ 10 для колгоспників і 18 для приватників. Все це тверді норми, незалежно від того, який буде урожай та скільки посадять картоплі.

— **Допомога голодуючим вважається провокацією.** В омській области живе здавна німець Фавст. Недавно він дістав з Берліна переказом 10 марок. Московська газета „Правда" пише, що Фавст відразу знав, що за ціль мають ті гроші і тому рішив передати їх міжнародній робітничій допомозі для використання їх німецькою комуною в самій Німеччині. Подібна вістка не перша і тому німецький уряд заборонив висилати гроші в Совіти, знаючи, що большевики ті гроші не дають голодним, а забирають для себе нібито на комуну за границю. Видно з того, що большевики таки завзялись насильно переконати світ, що в них все в порядку і що голоду нема.

— **Арештували священика в церкві.** В берлінській церкві Ніколяє арештовано священика в часі, як давав вінчання одній парі. Коли весільні гості заняли місце в церкві, явився нараз комісар поліції, щоб арештувати священика, що стояв перед вівтарем. Священик попросив комісаря, щоби позволив йому докінчити вінчання. Комісар получився телефонічно зі своєю владою і одержав відповідь арештувати негайно священика. Тоді попрошено телефонічно священика зі сусідної парохії, який докінчив вінчальну церемонію, а тимчасом арештованого священика відставлено на поліцію. Причину арештування держать у тайні.

— **На висоті 39.580 м.** Автоматичний стратосферичний бальон, випущений гидрольоґічною обсерваторією в Москві, осягнув рекордову висоту 39.580 м. Найнижчу температуру 60 ст. нижче зера занотовано на висоті 10.300 м. Температура на найбільшій висоті була 47.6 ст. Бальон осягнув максимальну висоту після двох годин лету і впав у віддалі 200 км. від Москви.

— **Присуд на революціонерів.** Воєнний суд у Сараґосі видав після довшого процесу проти революціонерів присуд, засуджуючи двох обвинувачених на смерть, девятьох по 20 літ вязниці, а 18 на коротші вязничні кари.

— **Зеркало з алюмінія.** В останніх часах виробляють зеркала з алюмінієвою поволокою замість з дотеперішною срібною. Алюмінієві зеркала мають в порівнанні зі срібними цю прикмету, що не чорніють і відбивають рівномірно всі світляні промені. Фільмова техніка зачинає щораз більше користуватися новими зеркалами. Найбільші телескопи мають теж зеркала тільки алюмінієві.

— **„Клеопатра" у двох львівських кінотеатрах.** Славний режисер Сесіль Б. Міль створив новий кіновий архитвір — історію кохання Клеопатри. Бачимо любовні сцени Сходу, образи проминулої культури старинного Риму, могутні воєнні вправи римських леґіонів на завоювання світа та траґічну смерть Клеопатри, останньої володарки на престолі фараонів. Зреконструовано вигляд Форум Романум і нутро домашнього вогнища римських патриціїв. Фільму готовили два роки, а коштувала міліони долярів. Ролю Клеопатри в цій фільмі Парамавнту відтворює славна зірка екрану Кльодет Кольбер, Юлія Цезара Уліем Варен, короля Ірода Йосиф Шільдкравт. Фільму цю вже в найближчих днях висвітлюють кіна **Коперник і Марусенька.**

— **Рідина до уст Одоль** містить в собі, крім відомого антисептику Одоль екстракт видобутий з мирри. Цей екстракт є виключно успішний у випадках розхитаних зубів і кровотечі ясен. Мирри вживають у подібних випадках від тисячі літ.

З кіна.

Кіно „Касіно": „ВЕСЕЛА ВДОВИЧКА".

Залишились із цієї оперетки і досі мельодії, з якими театр не знає що зробити, бо нинішна оперетка мусить виглядати інакше. Текст цієї оперетки не розумніший за нинішні, але з таким текстом не має що зробити кіно. Тимто старий композитор Леґар, досвідчений режисер Любіч і хронічно дотепний Шеваліє спільними силами перемінили все. Залишились мельодії, вальси, неозначене місце дії на Балканах і любовна історія. Інтрига з багатою вдовичкою дістала нову порцію перцю; головно у розмовах сила нових дотепів. Комедія ця, як більшість пустих опереток, побудована на комічних ситуаціях, але в даному випадку враження цих ситуацій зміцнене дуже дбайливою режисерією; все викінчене до подробиць.

Преґарні сцени зі збірними танцями. Моріс Шеваліє — дуже природний і свобідний: не потребує грати іншої ролі від тої, яку накинуло йому саме життя. Жанетта Мекдональд може і не має такого голосу, яким повинна розпоряджати міжнародня „зірка", але для оперетки його досить. Жаль тільки, що відомі всім тут Леґарові пісні треба слухати в англійському перекладі. Фільма матиме напевне великий успіх

Дописи.

ЛЬВІВ.

Загальні збори чит. „Просвіти“ на Замарстинові. В неділю 24. п. м. в год. 11. передполуднем відбулися звичайні загальні збори членів читальні „Просвіти“ на Замарстинові. Уступаючий виділ під головуванням п. Вол. Боюлки прийшов на загальні збори з великими вислідами своєї праці. Серед дуже невідрадних обставин за час каденції виділу сплачено понад 500 зол. довгу. Улаштовано 25-літній ювилей, крім того ведено усю культурно-освітню роботу в дільниці. Виділові ухвалено абсолюторію і вибрано новий виділ з п. Львом Новосадом як головою. Загальні збори ухвалили признання за працю режисерові амат. гуртка читальні п. Осипові Когутові. Проводив зборами секр. М. Дужий, відпоручник Матірнього Т-ва. Збори покінчено відспіванням національного гимну в год. 4-тій.

ЧОРТКІВЩИНА.

Інструкторський луговий курс. Заходами Старшини „Повітового Луга“ в Чорткові відбувся в чортківському повіті інструкторський курс для провідників поодиноких „Лугів“ у повіті. Через брак власної салі в Чорткові і трудноті, звязані з приміщенням луговиків у місті, поділено повіт на два райони. Осередком першого району було село Полівці, де курс відбувся в днях 11.—13.; осередком другого — село Шманьківчики, що в нім відбувся курс у днях 14.—16. березня п. р. Оба ті села мають просторі читальняні домівки та лежать у центрі багатьох доокодичних сіл і тому найбільше надавались на приміщення курсів. Головне Товариство „Великий Луг“ у Львові вислало на згаданий курс свого відпоручника, п. Юрія Мамчака, що з охотою і вмілістю працював цілий тиждень на терені чортківського повіту, вивчив курсантів муштри і вправ та своїм жовнірським і при цьому товариським поведенням зєднав собі загальну симпатію луговиків. На відкритті курсу в Полівцях був присутній від Старшини „Повітового Луга“ в Чорткові його голова, м-р Василь Шкварок. Переведений п. Юрієм Мамчаком курс скріпить певно дисципліну серед луговиків та заохотить їх до інтенсивнішої праці в лугових рядах. З Чортківщини відїхав п. Юрій Мамчак на такий самий курс до Копичинеччини.

ГОРОДЕЧЧИНА.

Похорони заслуженого діяча. В Городку помер 12. п. м. **Михайло Матковський**, емер. секретар суду. Це тип старого діяча-патріота, який без розголосу, але постійно, робив свою народню роботу та був одним з нечисленних каменярів українства в передвоєнних часів Городеччини. Уродився в Сільці біля Самбора, як син ходачкового шляхтича. через військову службу і службу в жандармерії дійшов до судового канцеліста і секретаря — але все вірний своїй церкві і своєму народові. Перед 30. роками закладав враз з адв. д-ром Льонгином Озаркевичем та о. катехитом В. Стеблецьким перші наші Товариства в Городку: філію „Просвіти“, читальню „Просвіти“, якої головою був десятки літ, кружок „Рідної Школи“ й ін. Набув з тими діячами дім „Просвіти“, де тепер міститься наші установи. Був головою Товариства охорони дітей та опікуном сиріtського захисту. Дбав про товариське життя через улаштовування просфор і свячених заходом читальні „Просвіти“, на яких гуртувалися інтелігенція та міщанство. Дбав про красу місцевої церкви та був головою місцевого Українського Католицького Союзу. Похорони його згуртували 15. п. м. численне громадянство, а промовці мец. Карачевський та о. катехит В. Стеблецький піднесли над могилою заслуги Покійного.

Анкета „Рідної Школи“ відбулася заходом Кружка „Рідної Школи“ в Городку 11. березня ц. р. Згуртувала вона представників майже всіх громад і кружків з повіту. Наради отворила заст. голови п. Ольга Цапкова, яка виголосила також реферат про дитячі садки. Рідношкільний реферат виголосив делегат Головної Управи п. Вахнянин. Розвинулася дискусія, в якій забирало голос головно селянство. Взагалі селянство горнеться у нас до просвітних і рідношкільних справ, лиш деякі інтеліґенти воліють усіх і все критикувати, замість приложити і свої руки до праці.

Городок без науки релігії. Вже шість місяців шкільних дітей у народніх школах є позбавлені науки гр.-кат. релігії. Меморіяли і депутації батьків у Кураторії та в Митр. Ординаріяті лишились без успіху, бо Кураторія відкинула вже трьох предложених кандидатів на катехитів. Можеб кандидати на катехитів звеслали масово подання до Митр. Ординаріяту на посаду катехита народніх шкіл у Городку, щоб Митр. Ординаріят міг більшу скількість кандидатів предложити Кураторії?

Городецький

Нові книжки й журнали.

Зенон Стефанів: „УКРАЇНСЬКІ ЗБРОЙНІ СИЛИ В 1917—1921 РР.“ Воєнно-історичний нарис. Частина I. Коломия 1935. Вид-во „Наша Слава“. Стор. 122. ф. 16°.

Kl. Hrabyk, Miecz. Piszczkowski, Zdz. Stahl: NOWA KONSTYTUCJA POLSKA. Szkice polityczne. Lwów — Warszawa 1935. Str. 84. 6-o.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 26. III. год. 7·30 веч. „Переносини“.

Середа, 27. III. год. 7 веч. „Розкішна дівчина“.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 26. III. год 7·30 веч. „Супружей метч.“

Середа, 27. III. год. 8 веч. Рецитаційний вечір Дори Калінівни.

Кіна.

АДРІЯ: „Невидний чоловік“.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю“ (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТИК: „Нові люди“ (Пісня о щасті).
ВАНДА: „Серце велитня“, „Пісня життя“.
ГРАЖИНА: „Молодий ліс“.
КАСИНО: „Весела вдова“ оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Мекдональд).
КОЛІСЕЙ: „Злодій сердець“, ревія „Хай живе спорт“.
КОПЕРНИК: „Петрусь“ із Фр. Ґаль і „Флип і Флап у країні забави“.
МАРУСЕНЬКА: „Ярмо кохання“, „Ворог жінок“.
МІРАЖ: „Щойно вчора“.
МУЗА: „Весняний вальс“, „Твої уста говорять неправду“.
ПАКС: „Історія св. Тереси від Дитятка Ісус“.
ПАЛЯС: „Вероніка“. (Франціска Ґаль).
ПАН: „Світ належить до тебе“ Ґрета Ґарбо.
РАЙ: „Дочка ген. Панкратова“.
СВІТ: „Син Кінґ-Конга“, комедія „Князь Аркадій“.
СОНЦЕ: „Відважний хлопець“ і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Тіні Бродвею“, ревія „Лет у стратосферу“.
УТІХА: „Білий птах“ і ревія.
ХИМЕРА: „Прапор волі“, „Бастер Кітон як годинникар“.

Закордонне радіо.

Вівторок, 26. березня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Віольончеля, 17·10 Форт. квінтет, 20·10 Кронеґерові твори (сп., муз.), 22·10 Камер. концерт, **Кошиці** (259,1) 17·05 Спів (циг. й нар. пісні), 18·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 17·45 Вок. квартет сестер Віди, 19·10 Концерт військ. орх., 20·25 Тріо г-моль Сметани, **Париж** (1648) 13·15 Легка музика, 21·45 Музика, спів, поезія, **Білгород** (437,3) 12·00 Військ. трубна орх., 16·20 Моцартові твори, 17·00 Пісні Чайковського, Гречанінова й ін., 20·00 Пісоньки, 20·45 „Пер Ґінт“ суїта Ґріґа, **Берлін** (356,7) 18·05 Пісні про весну, 18·30 Концерт, 22·30 Бетовенові твори, **Франкфурт** (251) 21·00 Моцартівський концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Нова популярна музика, 19·00 Концерт, **Лайпціг** (382,2) 17·20 Спів, **Будапешт** (550,5) 17·30 Концерт оп. орх., 19·10 Спів, 21·50 Циг. муз., **Міляно** (368,6) 11·30 Концерт, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·15 Легка музика, 20·45 Муз. вечір.

Середа, 27. березня 1935.

Відень (506,8) 19·20 Ревія пробоевників, 21·50 Форт., **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 15·55 Військ. орх., 19·25 Сольо на саксофоні, 20·05 Святочний концерт зі Салі Сметани. **Париж** (1648) 13·15 Популярна симф. музика, 21·00 „Венецький купець“ оп. Райн. Ганса, **Білгород** (437,3) 13·15 Популярні мельодії в супр. орх., **Берлін** (356,7) 12·00 Легка музика, 16·00 Концерт, 18·30 Музика й спів, 21·00 Іт. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·15 Діточі пісоньки, 17·30 Солісти (скр., форт.), 20·45 Концерт військ. орх., 23·00 Ісляндські мельодії, **Кельн** (455,9) 16·00 Італ. і нім. опери, (спів), 17·45 Камер. музика, 20·15 Симфонія 7 е-дур Брікнера, **Лайпціг** (382,2) 18·20 Опереткові мельодії, **Штутгарт** (522,6) 17·30 Вок. концерт, 20·55 Форт., 22·30 „Люкреція-Кантате“ Гендля (муз., сп.), **Будапешт** (550,5) 12·05 Форт. і скр., 18·30 Циг. музика, 2·15 Військ. орх., 22·00 Скр. ресіталь, **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 21·00 „Валькірія“ оп. Вагнера, **Рим** (420,8) 13·05, 17·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 26. березня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Концерт, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Симф. твори з гр. пл., 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·30 Легка музика з гр. пл., 15·45 Концерт орх., 16·30 Оповідання для мол. дітей Старого Доктора, 16·45 Чвертьгодина славних артистів із гр. пл., 17·50 Куток мови, 18·00 Спів (Марія Тропчинська), 18·15 Фраґм. із „Небожеської комедії“, 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Підгалянські мельодії з гр. пл., 19·15 Пастир наших часів і нашої памяти, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Саксофон. дует, 19·50 Актуальний фейл., 20·00 Форт. ресіталь (твори Баха з поясненнями), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Трансм. з Варшави: Муз. ком. „Пісоньки про Надіну“ муз. Е. Штравса, 22·30 Фейл.: „Памятник трагічного кохання — Маріяна Д'Алькофарадо“, 22·45 Сальон. музика з гр. пл.

Середа, 27. березня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Концерт орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Концерт тріа, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Популярні суїти — камер. орх., 16·30 Марія Дулембівна (відч.), 16·45 Хвилинка Рубінштайна з гр. пл., 17·00 Політика евр. держав після війни, 17·15 Ганок у скр. і форт. літературі, 17·50 Найновіші подорожничі книжки, 18·00 Вок. концерт, 18·15 Вес. скеч, 18·30 Техн. скринька, 18·40 Сільва рерум і мист. життя, 18·45 Іт. пісня з гр. пл., 19·15 Таємна країна — Полісся, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Чвертьгодина на альтівці (альт., форт.), 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Щораз скорше, щораз веселіше, гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21,30 „Калікант“ новеля Б. Ерстаховича, 21·40 Пісні в супр. форт., 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Здоровить тебе гр. пл., 23·00 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26·75—5·27 зол.

Нім. марка 1·95—2·00, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·10—25·40, австр. шілінги 99·00—100·00, чеські корони 21·60—22·00, рум. леви 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Долари 8·91—8·95, Франки фр. 34·20—34·80, Дукати 81·50—82·00, Корони 36·10—36·80, Рублі 45·50—46·20.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 45·00—47·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—46·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—49·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·50—54·00, 4 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—64·00, 4 проц. позичка м. Львова 45·00—46·00.

Премівки.

Долярівки 45·50—55·00, Інвестиційні 112·50—115·50, Будівельна 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 26. березня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·50 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·20—2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану ат яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 26 березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята	за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури I. кл.	„	0·90 „
Старі „ „	„	0·75 „
Підгодов. качки „	„	1·10 „
„ індики „	„	1·10 „
„ індички „	„	1·30 „
Пантарки „	„	1·30 „
Молоді голуби за пару		0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ПОДЯКА.

Прибита важким горем по втраті мого найдорожчого Мужа почуваю себе до обовязку подякувати всім тим, що прийшли з поміччю і розрадою в тій тяжкій для мене хвилині. Зокрема дякую Впр. о. деканові Гоздольському, о. д-рові Ігн. Цегельському, о. Денчукові, о. Микуловичеві, о. Кушкевичеві, о. Шаркові за участь у похоронах. Дякую д-рові проф. Чарнецькому, примар. Гемському, примар. д-рові Шнандерові, д-рові Гамерштдтові і д-рові Маргулесові за слова розради і спочування. Дякую за прощальні слова над могилою Покійного Мец. Андрушишинові і д-рові Гарбенькові. Щире Спасибіг усім знайомим.

Наталія Лисякова, дружина.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Товариства „Зоря“ у Львові відбудуться в неділю 31-го березня 1935 р. в год. 10-тій рано (на випадок браку комплету в годині 11-тій) зі звичайним порядком нарад. — Виділ. 1174

Замісць вінка на могилу бл. п. д-ра Лисяка, зложив аптикар Гешелес в Городку Ягайл. 10 зол. на захист українських сиріт і 10 зол. на захист жидівських сиріт.

На голодуючих Яворівщини зложили в нашій Адміністрації: п. А. Костишин 5 зол., Ю. Глушевський 5 зол., Купцяк 5 зол., Стефанія і Роман Барвінські 15 зол. усі зі Львова; Ал. Несторович, Перемишль 10 зол., Ст. Щуровський, Бельско 5 зол., інж. Ст. Попович, Варшава 5 зол., Фр. Кобилянський, Пороги 2 зол., М. Глинський, Заліщики 2 зол., Стельмах, Перемишль 2 зол.

Замісць квітів на домовину Д-ра Олександра Дзеровича зложила Саломея Матієва зол. 10·— на будову Шпиталю ім. Андрея Шептицького. 1172

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насіди, бадії поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 14. 1—10

Дешевий соняшний покій і кухня, I. пов., електрика, вода, Богданівка, Орля 11. 1171 1—7

Екстерністи, що бажають дешево приготовитися до осінього іспиту, зголошуються вже до адм. „Діла“ під „Солідність“. 1156 2—3

Англійського хто бажає вивчитися ще до ферій легкою, найкращою й швидкою методою, зголоситься до адм. „Діла“ під „Англійське“. 1156 а 2—3

До матури гімн. приготовляю записаних листами. Зголошення до адм. „Діла“ під „Успіх“. 1156 б 3—3

Львів, соняшна вілля, вільні мешкання, город, продає власник. Посередники виключені. Листопада 17. Ярініна. 2—2

Господині до ведення домашньої господарки на приходстві у безженного священика в гірській околиці при залізниці близько Сколього потрібна від зараз. Платня згідно з умовою. Зголошення до адміністрації „Діла“ під „77“. 2—4

Трикімнатне мешкання, нова камяниця, повний комфорт — зараз дешево до винайму! Відомість: телефон 203-44 або вул. Вуйтовська ч. 8. м. 3. (Личаківська бічна) в часі між 2—5 год. поп. 1173 1—3

„Христос наша сила“

це найбільший популярний часопис, присвячений релігійно-моральному життю українських родин, виходить двічі в місяць.

Х. Н. С. За рік свого існування поширився в рекордовому числі між читачами, а то тому що є цікавий, богато ілюстрований і приносить вістки, що обіймають потреби цілого життя.

Х. Н. С. є найдешевшим часописом, бо коштує всього одно число 10 сотиків. — Передплата місячно 20 сот., піврічна 1·20, річно 2·40. —

Тому не отягайтеся, а шліть передплату на Х. Н. С.

Адреса редакції і Адміністрації:
Львів, Японська ч. 7., тел. 94-56.
конто П. К. О. Львів 505,024

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує — приймає в коміс — продає

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.